

مروری بر سالی که گذشت؛

یلدانه بین‌المللی

سال ۲۰۱۸ را می‌توان سال سختی دانست؛ البته اگر شکست داعش را اواخر سال ۲۰۱۷ بدانیم و بعد ۲۰۱۸ را سال‌هایی از این گروه تروریستی بخوانیم؛ می‌توان به نوعی گفت که جهان از چاهی به چاله در آمده‌است. از آنجا که در آستانه شب یلدای ۹۷ و همچنین آغاز سال نو میلادی قرار گرفته‌ایم، تلاش کردیم در این شب طولانی، فرصتی فراهم کنیم تا خوانندگان مروری بر حوادث یک سال گذشته داشته باشند؛ هر چند که به دنبال اخبار خوب در این یک سال بودیم، اما شاید آنطور که باید نشد.

سید محمد میرزا محمدزاده

برای اولین بار در دنیا، میمون‌های همسان ژنتیکی در چین شبیه‌سازی شدند؛ این خبر را چینی‌ها وقتی تنها ۲۴ روز از ابتدای سال جاری میلادی گذشته بود (چهارم بهمن ۱۳۹۷)، در مجله علمی Cell اعلام کردند. پیش‌تر هم در سال ۱۹۹۶ گوسفندی به نام دالی شبیه‌سازی شده بود، اما ایجاد کلونی سلولی همسان اتفاق نیوفتاده بود. البته دانشمندان تأکید کردند که این شبیه‌سازی هیچ ربطی به شبیه‌سازی انسان ندارد، اما موانع آن را برای آینده دور رفع کرده است، با این حال این شبیه‌سازی برای درمان بیماری‌های سرطان و آلزایمر بسیار کاربردی است. ژانگزائنگ و هوا هوا نام این دو میمون یکساله است.

پرواز شماره ۳۷۰۴ هواپیمای آسمان سقوط کرد؛ این حادثه را می‌توان تلخ‌ترین حادثه ایران در یک سال گذشته بر شمرد. روز ۲۹ بهمن ۱۳۹۶ هواپیمای ای‌تی‌آر ۷۲ بعد از ۵۰ دقیقه پرواز از تهران به سمت یاسوج، به کوه دنا اصابت کرد و یافتن لاشه هواپیما نزدیک به ۴۸ ساعت به طول انجامید. همه ۶۵ سرنشین و خدمه هواپیما فوت شدند. در مورد علت حادثه گمانه‌زنی‌های بسیاری صورت گرفت؛ سازمان هواپیمایی کشور و شرکت ATR اشتباه خلبان را علت اصلی این حادثه بر شمردند، اما دادسرای امور جنایی تهران و اعضای کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، نبود یخ‌زدای مناسب در بال را عامل دانستند.

جاسوس دوجانبه روسیه به همراه دخترش به وسیله گاز عامل اعصاب مسموم شدند؛ سرگئی اسکریپال مأمور سابق اطلاعات

روسیه بود که برای سرویس‌های اطلاعاتی بریتانیا فعالیت می‌کرد. او پیش‌تر از سوی سرویس امنیت روسیه دستگیر و به عنوان خائن محاکمه و زندانی شد، اما بعد از پی تبادیل زندانیان به بریتانیا نقل مکان کرد. سپس در سیزدهم اسفند ماه ۹۶، به همراه دخترش، بیپوش بر روی نیمکتی در نزدیکی مرکز خریدی پیدا شد. پلیسی که بدن آن‌ها را پیدا کرد و چندین نفر دیگر در آن حوالی مسموم شدند. انگلیس و ۲۹ متحد این کشور در مجموع ۱۰۰ دیپلمات روس را اخراج کردند.

دونالد ترامپ دعوت کیم جونگ‌اون را برای خلع سلاح هسته‌ای کره شمالی پذیرفت؛ این دعوت در ۱۸ اسفند ماه ۹۶ از سوی ترامپ پذیرفته شد و طرفین چند وقت بعد در ماه می در جزیره سنتوزای سنگاپور با یکدیگر دیدار کردند. آن‌ها که پیش‌تر به توهین و طعنه به یکدیگر می‌پرداختند، پس از این دیدار به اظهارات عاشقانه برای هم‌روزی آوردند. اما این شادی دیری نپایید و بر اساس اعلام آژانس‌های اطلاعاتی، کره شمالی به وعده خلع سلاح هسته‌ای خود پایبند نماند و همین چند وقت پیش هم تأسیسات جدید موشکی این کشور کشف شد؛ البته ترامپ هم از تحریم‌های پیونگ یانگ کوتاه نیامد.

آخرین کردگن سفید شمالی هم مرد؛ بگذارید این خبر را بدترین خبر سال ۲۰۱۸ برای مادر طبیعت بنامیم. عامل این انقراض البته کاملاً مشخص است: انسان. شکار این گونه برای استفاده از شاخ آن عامل اصلی انقراض این گونه بود. البته هنوز امید هست، دو کردگن ماده از این نوع هنوز زنده هستند که دختر و نوه همین در گذشته به شمار می‌روند؛ دانشمندان در حال تلاش برای حفظ این گونه به روش لقاح مصنوعی هستند؛ اما راهکارهای پیشنهادی به قدری پیچیده است که برخی از دانشمندان آن را به احیای ماموت‌ها تشبیه می‌کنند. این کرگدن ۹۰ ساله آخرین روزهایش را در کنیا بسر برد.

البته شیطنت آمریکا در این زمینه کاملاً ملموس بود؛ اطلاعاتیه خروج آمریکا که از سوی وزارت خزانه‌داری آمریکا منتشر شد، حاکی از مراحل ۹۰ و ۱۸۰ روزه این خروج بود؛ در واقع آمریکا با این برنامه تدریجی، قصد داشت میزان فشار روانی را بر جامعه ایران، مرحله به مرحله افزایش دهد که البته بی‌نتیجه هم نبود و قیمت دلار از همان دوره تا مهر ماه جهش حدود پنج برابری داشت.

سفارت آمریکا در سرزمین اشغالی به بیت‌المقدس رفت؛ آمریکا که در ششم دسامبر ۲۰۱۷ (پانزدهم آذر ۹۶)، قدس را به عنوان پایتخت رژیم اشغالگر صهیونیستی، معرفی کرده بود، در ۱۴ می ۲۰۱۸ (۲۴ اردیبهشت ۹۶) اقدام به انتقال سفارت خود کرد؛ این اقدام در سالروز تشکیل رژیم اشغال‌گر انجام شد که در فلسطین به روز نکبت معروف است؛ مراسم انتقال با خشونت‌های همراه شد که شهادت ۶۰ نفر و مجروحیت سه هزار نفر از فلسطینیان را به دنبال داشت. این اقدام آمریکا از سوی کشورهای مختلف محکوم شد، اما محدود کشورهای نیز همسوس با آمریکا دست به جابجایی سفارت خود زدند.

آمریکا جنگ تعرفه‌ای علیه اروپا، مکزیک و کانادا را آغاز کرد؛ وزیر بازرگانی آمریکا روز پنج‌شنبه ۱۰ خرداد اعلام کرد که بر واردات فولاد و آلومینیوم از کانادا، مکزیک و اتحادیه اروپا تعرفه اعمال کرد. این اقدام آغاز جنگ تجاری آمریکا و اتحادیه اروپا و مکزیک و کانادا به شمار می‌رود. اتحادیه اروپا هر چند که اقدام به شکایت از آمریکا به سازمان تجارت جهانی کرد، اما در عمل اقدامی صورت نگرفت. بعدها آمریکا با مکزیک و کانادا در حاشیه اجلاس سران گروه بیست به توافق جداگانه‌ای دست یافت. جنگ بعدی تعرفه‌ای ترامپ دامن چین را گرفت.

آغاز جام جهانی فوتبال سال ۲۰۱۸ در روسیه؛ بیست و یکمین دوره جام جهانی فوتبال از ۲۴ خرداد تا ۲۴ تیر ماه در کشور روسیه برگزار شد. این اولین جام جهانی در تاریخ بود که در اروپای شرقی برگزار می‌شد. جام جهانی ۲۰۱۸ در حالی برگزار شد که داعش بارها نسبت به خرابکاری در این دوره هشدار داده بود و در نشریات الکترونیکی خود عکس، رونالدو و مسی قربانی شده را منتشر کرد. فرانسه در این جام جهانی قهرمان شد. موضوع مضمومیت سرگئی اسکریپال جاسوس دوجانبه روس در انگلیس، به تنش‌های روسیه و برخی کشورهای اروپایی در این دور از جام جهانی دامن زده بود.

رسوایی‌های دنبال‌دار آقای ترامپ؛ سال ۲۰۱۸ سر تاسر خبرهایی از آقای ترامپ بود، روزی

نبود که رسانه‌ها نامی از وی و اقدامات عجیب و غریب او به میان نیاورند. از جمله رسوایی‌هایی که دامنه آن تا سال ۲۰۱۸ نیز ادامه داشت، افشای روابط نامشروع آقای رئیس‌جمهور با دو زن آمریکایی بود و اینکه مشخص شد وی از طریق مایکل کوهن، وکیل و کارچاق‌کن خود به این دو نفر رشوه سکوت داده است. مسئله دیگر همکاری کمپین انتخاباتی ترامپ با روس‌ها برای دخالت در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در سال ۲۰۱۶ بود که اگرچه هنوز اثبات نشده است، اما دخالت روس‌ها محرز شد.

آمریکا از شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد خارج شد؛ دولت دونالد ترامپ که علاقه بسیاری به خروج از همه معاهدات بین‌المللی دارد، ۱۹ خرداد ماه به وسیله نیکی هیلی، نماینده خود در سازمان ملل اعلام کرد که از این شورا خارج می‌شود و اظهار کرد که این شورا شایستگی نامش را ندارد. کمی بعد هم در مرداد ماه رئیس‌جمهور این کشور در نامه‌ای به سازمان ملل متحد اعلام کرد که از توافق پاریس خارج می‌شود. توافق اقلیم پاریس، در واقع پیمانی برای حفظ شرایط زیست‌محیطی و جلوگیری از انتشار گازهای گلخانه‌ای است. البته خروج آمریکا تا نوامبر ۲۰۱۹ قانونی نیست.

حمله تروریستی به رژه نظامی در اهواز؛ حمله تروریستی به مراسم گرامیداشت هفته دفاع مقدس در اهواز، صبح روز شنبه (۳۱ شهریور) صورت گرفت؛ در ابتدا گروه الاحواز به که گروهی تروریستی به حمایت عربستان سعودی است، این حمله را بر عهده گرفت و تلویزیون ایران اینترنت نشنال باسختگوی آن‌ها مصاحبه کرد، اما بعد این گروه این مسئله را تکذیب کرد و داعش مسئولیت آن را قبول کرد. در این حمله ۲۴ نفر از هموطنانمان شهید و ۶۰ نفر مجروح شدند. ایران به اقدام (سازمان تنظیم مقررات رسانه‌ای بریتانیا) از ایران اینترنت نشنال شکایت کرد که مشخص شد از سوی خاندان سعودی اداره می‌شود.

جمال خاشقجی، خبرنگار منتقد آل سعود به قتل رسید؛ وی که در تبعید خودخواسته به آمریکا پناهنده شده بود، ۱۰ مهر ماه در کنسولگری عربستان در استانبول به قتل رسید و جسدش مثله شد. ابهامات در پرونده وی همچنان پا بر جا است؛ اول آنکه به طور دقیق مشخص نشد که جسدش کجا منتقل شده است؛ و اینکه چرا چنین قتلی باید از سوی سران خاندان سعودی دنبال می‌شد است و یا اینکه چرا پس از قتل وی نسبت به مثله کردن وحشیانه وی اقدام کرده باشند. او قبل از آنکه منتقد آل سعود باشد، مشاور رسانه‌ای ترکی فیصل سفیر عربستان در لندن و واشنگتن بود.

انتخابات میان دوره‌ای آمریکا به نفع دموکرات‌ها؛ انتخابات میان دوره‌ای آمریکا سه‌شنبه پانزدهم آبان ماه در آمریکا برگزار شد؛ این انتخابات برای مجلس نمایندگان آمریکا و مجلس سنا و همچنین فرمانداری‌های آمریکا صورت گرفت؛ دموکرات‌ها با کسب اکثریت، کنترل مجلس نمایندگان را کسب کردند ولی موفق به کسب اکثریت سنا نشد و جمهوری خواهان در سنا ابقا شدند. آمریکا برای حفظ اکثریت جمهوری خواهان از هیچ تلاشی فرو گذار نکرد. به طور مثال او با مطرح کردن مسئله مهاجران عنوان کرد کاروان‌هایی که به سمت مرزهای این کشور می‌آیند دست گل دموکرات‌ها هستند و اگر مردم به جمهوری خواهان رأی ندهند آن‌ها به کشور هجوم می‌آورند.

آتش‌سوزی بی‌سابقه در جنگل‌های کالیفرنیا؛ در هفدهم آبان ماه مخرب‌ترین آتش‌سوزی ایالت کالیفرنیا در تاریخ شد؛ عدم بارش و وزش بادهای گرم کنترل این آتش‌سوزی را بسیار دشوار کرد. در این آتش‌سوزی ۸۰ شهر وند و هشت آتش‌نشان جان خود را از دست دادن و همچنان از سرنوشت حدود ۴۵۰ نفر اطلاعی در دست نیست. هفت هزار هکتار پارک‌های ملی و جنگل سوزانده شد؛ در این آتش‌سوزی ۱۸ هزار و ۸۰۴ ساختمان نیز ویران شد. جالب آنکه دونالد ترامپ در این جریان نیز سعی کرد خود را در رأس اخبار نگاه دارد و عنوان کرد که جنگلیانسان این ایالت کوتاهی کرده‌اند.

بحران تنگه کرچ اوکراین؛ یکشنبه چهارم آذر خبر رسید که درگیری بین قایق‌های نظامی روسیه و کشتی‌های غیر نظامی اوکراین در تنگه کرچ صورت گرفته است؛ این تنگه برای عبور از دریای سیاه به دریای آزوف بود. دریای آزوف در واقع خلیجی مشترک بین دو کشور است و این دو کشور پیش‌تر توافق کرده بودند که بدون دریاف مجوز از این تنگه عبور کنند؛ اما روسیه این توافق را زیر پا گذاشت. روسیه مدعی است که اوکراینی‌ها قصد تخریب پل روس‌ها را داشتند و اوکراینی‌ها معتقدند روسیه به دنبال بهانه برای تجاوز به خاک اوکراین و افزایش تنش‌ها در منطقه است.

بحران سیاسی در فرانسه؛ با تصمیم دولت فرانسه برای افزایش مالیات سوخت در فرانسه، جنبشی در این کشور شکل گرفت که به دلیل جلیقه زردی که بر تن معترضان بود، به جنبش جلیقه‌زدها موسوم شد. این جنبش شنبه ۲۷ آبان ماه آغاز شد و با گذشت پنج هفته همچنان ادامه دارد. معترضان که به بستن جاده‌ها و خیابان‌ها شهرهای فرانسه مبادرت می‌ورزند، با وجود وعده‌های گسترده امانوئل ماکرون برای قطع برنامه‌های افزایش مالیات، افزایش درآمد قشر کم درآمد و حتی برنامه مالیات بر درآمد قشر ثروتمند، حاضر به کوتاه آمدن نشدند. این اعتراضات بدون رهبر و بدون حمایت احزاب فرانسه بود.